

Prof. dr Marko Munjiza

**AKUTNE I HRONIČNE PSIHOZE
U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI**

ELIT-MEDICA 2005

S A D R Ź A J

I U V O D

II P O J A M P S I H O Z E I M O G U Ć N O S T I D E F I N I C I J E

III K L A S I F I K A C I J A , P O D E L A P S I H O Z A

IV P R O D R O M A L N I , P R E P S I H O T I Ć N I S I N D R O M

V P R E G L E D N A J U Ć E S T A L I J I H P S I H O T I Ć N I H P O R E M E Ć A J A

- i.* Klasifikacija psihoza
- ii.* Etiologija
  - i.* Predisponirajući etiološki faktori
  - ii.* Precipitirajući etiološki faktori

A) A K U T N I P S I H O T I Ć N I P O R E M E Ć A J I

- 1. Organske simptomatske psihoze
  - 1. Delirijum
  - 2. Organska halucinoza
  - 3. Apstinencijalni sindrom sa delirantnom slikom
  - 4. Psihoze udružene sa psihoaktivnim supstancama
  - 5. Ostali oblici akutnih simptomatskih psihoza
(Akutni moždani psihosindrom)
- 2. Epileptične psihoze
- 3. Alkoholičarske psihoze
  - 1. Alkoholna halucinoza
  - 2. Alkoholna paranoja
  - 3. Patološko napito stanje
  - 4. Korsakovljev sindrom i vernikeova encefalopatija
  - 5. Intermedijarni alkoholni sindrom
  - 6. Tetidis ili "antabus" psihoza
  - 7. Teška depresivna epizoda, alkoholizam i suicid

B) A K U T N A S H I Z O F R E N I J A I P O R E M E Ć A J I S A S U M A N U T O Š Ć U

- a) Shizofrenija
- b) Akutni i prolazni psihotični poremećaj

C) SUBAKUTNI I HRONIČNI PSIHOTIČNI POREMEĆAJI

1. Indukovani poremećaj sa sumanutošću

2. Shizofrenija

- a. Veliki klinički simptomi
- b. Subjektivna doživljavanja bolesnika
- c. Somatski simptomi kod shizofrenije
- d. Tok, ishod i prognoza shizofrenije
- e. Diferencijalna dijagnoza shizofrenije

1. Shizoafektivne psihoze

2. Afektivne psihoze

(Bipolarni afektivni poremećaji)

- a. Bipolarni afektivni poremećaji
- b. Manična faza ili epizoda
- c. Depresivna faza

1. Hronične paranoidne psihoze

(Poremećaji sa sumanutošću)

1. Paranoične psihoze
2. Paranoidne psihoze

a. Psihoze u toku generativnih faza kod žena

1. Psihoze u toku trudnoće
2. Postpartalne psihoze
3. Psihoze u toku klimakterijuma
4. Unipolarna psihotična depresija

(Involutivna melanholija)

1. Psihoze u dečijem i adolescentnom dobu

1. Infantilne psihoze sa kasnom pojavom
2. Adolescentne psihoze

2. Psihoze u starijem životnom dobu

3. Ostali psihotični poremećaji

1. Shizofreniformne psihoze
2. Kratkotrajne psihotične reakcije
3. Atipične psihoze

VI RANO OTKRIVANJE I PROBLEMI DIJAGNOSTIKE PSIHOZA

VII DIFERENCIJALNA DIJAGNOZA PSIHOTIČNIH POREMEĆAJA

- a. Razlika između neuroza i psihoza
- b. Granični poremećaji ličnosti i psihoze

VIII NEKA TERAPIJSKA NAČELA U TRETMANU PSIHOZA U PRIMARNOJ ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

VIII-1. Psihofarmakoterapija psihoza

- A) Osnovni podaci o psihoaktivnim lekovima,psihofarmakoterapija**
- B) Opšta načela racionalne psihofarmakoterapije**

- a. Kombinacija antipsihotika**
- b. Kombinacija antidepresiva sa drugim lekovima**
- c. Kombinacija antipsihotika i antidepresiva**
- d. Kombinacija anksiolitika, antidepresiva i neuroleptika**

C) Važniji principi psihofarmakoterapije

- 1. Ispravno postavljenja dijagnoza**
- 2. Izbor psihofarmaka**
- 3. Lekovi prvog izbora**
- 4. trajanje lečenja**
  - a) Lečenje akutne faze bolesti**
  - b) Terapija održavanja**
  - c) Profilaktična,preventivna primena psihofarmaka**
  - d) Lečenje bolesnika otpornih,rezistentnih na standardnu psihofarmakoterapiju**

D) Postupak sa hitnim, urgentnim psihotičnim pacijentom

VIII-2. Psihoterapija

- a. Suportativna psihoterapija**

VIII-3. Okupaciono-radna terapija i socioterapija psihoza

IX OCENA RADNE SPOSOBNOSTI KOD PSIHOTIČNIH PACIJENATA

a) Radna sposobnost kod shizofrenije

- a. Ocena privremene sprečenosti radne nesposobnosti**
- b. Kriterijumi za ocenu invalidnosti i preostale radne nesposobnosti**

b) Radna sposobnosti kod bipolarnih afektivnih psihotičnih poremećaja

- a. Ocena privremene nesposobnosti za rad**
- b. Kriterijumi za ocenu invalidnosti i preostale radne nesposobnosti**

IX MOGUĆNOSTI PREVENCIJE PSIHOTIČNIH POREMEĆAJA

1. Mere primarne prevencije

- a. **Opšte (nespecifične) mere primarne prevencije**
- b. **Borba za zdravu okolinu i zdrave uslove življenja**
- c. **Suzbijanje štetnih i razvoj zdravih stilova života**
- d. **Pomoć u stresnim i kriznim situacijama**
- e. **Specifične mere primarne prevencije**

2. Sekundarna prevencija - rana dijagnostika i lečenje poremećaja

- a) **Kućno lečenje**

3. Tercijarna prevencija - rehabilitacija i poboljšanje kvaliteta života

X OSNOVNI PRINCIPI PSIHIJATRIJSKOG VEŠTAČENJA PSIHOTIČNIH PACIJENATA

1. Veštačenje u krivičnom postupku

- a) **Sposobnost shvatanja značaja dela**
- b) **Mogućnosti upravljanja postupcima**
- c) **Uzroci neuračunljivosti**
- d) **Krivično-pravni značaj pojedinih psihotičnih oboljenja**

- 1. **Alkoholne psihoze**
- 2. **Shizofrenija**
- 3. **Paranoidne psihoze**
- 4. **Afektivne psihoze**
- 5. **Ostali psihotični poremećaji**

2. Veštačenje iz oblasti građanskog prava

- a) **Veštačenje u postupku oduzimanja poslovne sposobnosti (svojevlasti)**
- b) **Veštačenje sposobnosti za sačinjavanje testamenta**
- c) **Veštačenje neimovinske štete**
- d) **Veštačenje u parnicama za razvod braka**
- e) **Veštačenje u parnicama za dodelu deteta**

X PSIHOSICIJALNE POSLEDICE PSIHOTIČNIH POREMEĆAJA

1. Posledice po pojedinca

- a) **Invaliditet izazvan psihotičnim poremećajem**
- b) **Efekti psihijatrijskog poremećaja na uslove života**
- c) **Pacijentova primarna grupa**

2. Posledice za porodicu

- a) Porodica kao celina**
- b) Efekti bolesti na dete**
- c) Individualne razlike u reakcijama dece**
- d) Efekti detetove bolesti na roditelje**
- e) Efekti bolesti na supružnike**

3. Ekonomske posledice

4. Sudsko-psihijatrijske posledice

5. Društvene posledice

6. Socijalne posledice nekih psihotičnih poremećaja

XI UMESTO ZAKLJUČAKA

XII LITERATURA

XIII PRILOZI (Shema za diferencijalnu dijagnozu psihoza prema DSM-IV)